

**PRIFYSGOL CYMRU/ UNIVERSITY OF WALES
ABERYSTWYTH**

ARHOLIAD GRADD, SEMESTER 2

MAI 2006

YSGOL ADDYSG A DYSGU GYDOL OES

PAPUR: AD10410 IAITH MEWN ADDYSG A CHYMDEITHAS

AMSER A GANIATEIR: DWY AWR

ATEBWCH DRI CHWESTIWN.

UN O ADRAN A, UN O ADRAN B AC UN O'R NAILL ADRAN NEU'R LLALL.

ADRAN A

1. Dewiswch dri o'r canlynol a thrafodwch eu dylanwadau ar yr iaith Gymraeg, yn ogystal â'u cyfraniad at, neu eu heffaith ar addysg yng Ngymru, hyd at ddiwedd yr 1800au:

Hywel Dda a'r Cyfreithiau	Ysgolion Cylchynnol Gruffydd Jones
Cyfnod Beirdd yr Uchelwyr	Ysgolion Sul Thomas Charles
William Morgan a chyfiethu'r Beibl	Y Llyfrau Gleision
Unrhyw ddylanwadau pwysig eraill yn ystod y cyfnod uchod	

2. Beth fu'r **prif ddatblygiadau** ym maes Addysg Gymraeg yn yr ugeinfed ganrif?
3. Amlinellwch gyfraniad **dri** o'r canlynol i addysg yng Nghymru, yn ogystal â chyfraniad **un asiant dylanwadol arall** a astudiasoch ar y We:

Urdd Gobaith Cymru	Y Ganolfan Astudiaethau Addysg (CAA)
Y Mudiad Ysgolion Meithrin	Athrawon Bro
Cyd-Bwyllgor Addysg Cymru	Mentrau Iaith

ADRAN B

4. Mae gwersi amlwg y gallwn ni yng Nghymru eu dysgu wrth astudio hanes a chyfundrefnau addysg ein chwaer-wledydd Celtaidd. Beth yw rheiny tybed?
5. Beth yw'r bygythiadau mwyaf sy'n wynebu'r ieithoedd lleiafrifol a'r cyfundrefnau addysg ynddynt y dyddiau hyn tybed? Pa fesurau a ddylid eu cymryd i sicrhau ei ffyniant?
6. Mae llwyddiant ein hysgolion a'n cyfundrefn addysg ni yma yng Nghymru, wedi enill edmygedd llawer o'r gwledydd lleiafrifol Celtaidd. Beth yw'r llwyddiant hwn, a sut y gellir ei warchod a'i ddatblygu.